

BRONIUS KARBOČIUS- BITĖ, SKRAJŪNAS, NEPTŪNAS, ALGIMANTAS

1922 01 14–1953 01 26

Vyčio apygardos partizanai. Iš kairės: Briedžio rinktinės 4-ojo rajono vadas Bronius Karbočius-Bitė, apygardos vadas Alfonsas Smetona-Žygaudas, Briedžio rinktinės vadas Mykolas Šemežys-Aras, Putinas ir du neatpažinti partizanai. Iš *Genocido aukų muziejaus fondų*

Paminklas Vyčio apygardos partizanams, jų ryšininkams ir rėmėjams atminti. Bendras paminklo ir jo viršutinės dalies vaizdas. Panevėžio r. Vadoklių mstl. Kelio Lėna–Vadokliai kairė. Aut. skulptorius, prof. Gediminas Karalius. Atidengtas 2006 m. spalio 29 d. Nuotr. J. Vaitkus (2007 m.) ir J. Paršeliūnas (2009 m.).

Bronius Karbočius gimė 1922 m. sausio 14 d. Kėdainių aps. Dotnuvos vls. Kutiškių k. Tėvai turėjo 8 ha žemės, sodyba buvo tvarkinga. 1945 m. stribai suėmė tėvą Simoną Karbočių, išsivežė visą turtą. Vengdamas mobilizacijos į sovietinę armiją, B. Karbočius įsidarbino Kėdainių kelių valdyboje ir Josvainiuose statė tiltą per Šušvę. Buvo suimtas, tačiau iš Josvainių areštinės pabėgo ir išėjo partizanauti toliau nuo gimtųjų vietų.

Buvo veiklus, tarp draugų turėjo autoritetą, greit suorganizavo partizanų būrį. 1946 m. B. Karbočiaus-Bitės būrys (apie 12 žmonių) priklausė Danieliaus Vaitelio-Briedžio vadovaujamai Vyčio apygardai ir veikė Kėdainių, Surviliškio valsčių teritorijose. 1947 m. pradžioje, vadovaudamas trims kovos bendražygiams, jis užpuolė Kėdainių areštinę ir po kautynių su apsauga išlaisvino kalinius.

Pasak bendražygių, B. Karbočius buvo doras žmogus, optimistas, gebėjo nuraminti save ir kitus, būryje laikėsi griežtos tvarkos, sėkmingai kovojo su skundikais, prisidedančiais prie žmonių trėmimo.

1949 m. balandžio 20 d. Vyčio apygardos vado Alfonso Smetonos-Žygaudo įsakymu buvo įsteigtos Briedžio ir Krištoponio rinktinės, taip pavadintos pirmųjų apygardos vadų garbei. Briedžio rinktinėje, kuri apėmė Ukmergės ir Kėdainių apskrityse veikusių partizanų būrius, sudarytam 4-ajam rajonui iš pradžių vadovavo Albinas Burbulis-Žilvinas, vėliau – B. Karbočius-Bitė.

B. Karbočius du kartus buvo patekęs į pasalas, kai išsigelbėti atrodė beviltiška. 1945 m. sausio 25 d. iš apsuptos Sereikų sodybos Peiksvos kaime (Kėdainių aps. ir vls.) išsiveržti pavyko tik jam vienam, o bendražygiai Pranas Plančiūnas ir Alfonsas Petrauskas žuvo. Kitą sykį išvengti mirties jam pavyko 1951 m. liepos 2 d., kai kautynėse Socių miške prie Bakainių kaimo (Dotnuvos r.) žuvo Liudas Augus-Beluzis, Boleslovas Klimas-Atlantas, Faustas, Valerijonas Rabačiauskas-Pavasaris ir Vincas Sereika-Jokeris.

Per šiuos tragiškus įvykius B. Karbočius-Bitė net nebuvo sužeistas, tačiau liko vienas, nes žuvo paskutiniai jo būrio partizanai. Teturėdamas TT pistoletą, iš Kėdainių apskrities jis pasitraukė į Panevėžio miškus, kur buvo pristatytas Barausko būrio vadui Kaziui Janoniui-Šnekučiui.

Partizano Alekso Vaitelio žodžiais tariant, „čia partizanai žiemą vasarą gyvena krūmuose, ant žemės, o Karbočius buvo bunkerių specialistas“. Jo vadovaujami partizanai išsikasė du bunkerius. Viename jų pas gyventoją Aleksiūną (Panevėžio r. Kutronių k.) B. Karbočius gyveno nuo 1951 m. rugsėjo iki 1952 m. pavasario kartu su A. Vaiteliu, mokė jį spausdinti rašomąja mašinėle, šifruoti tekstus.

B. Karbočius keitė dislokacijos vietas ir slapyvardžius. Partizanaudamas Kėdainių apskrityje, vadinosi Bite, vėliau – Skrajūnu, Neptūnu, o kai 1951 m. rugsėjo mėn. buvo paskirtas Vyčio apygardos vadu ir Šiaurės Rytų Lietuvos (Karaliaus Mindaugo) srities štabo nariu, dokumentus pasirašinėjo Algimanto slapyvardžiu. 1952 m. paskirtas Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio Tarybos nariu.

B. Karbočius buvo vedęs. Kunigas Švambaris Šventybrasčio bažnytelėje (Kėdainių aps.) 1949 m. jį sutuokė su Joana Valentinavičiūte. Per paskutinį susitikimą, tarsi nujausdamas artėjančią mirtį, jis atidavė žmonai savo vestuvinį žiedą, kurį taip saugojo ir brangino. Žmona išsaugojo jo paskutinį laiškėlį, rašytą 1953 m. sausio 24 d.

Žuvo B. Karbočius 1953 m. sausio 26 d., verždamasis iš apsuptos Dambrauskų sodybos Šilagalio kaime (Panevėžio r.). Kartu žuvo jo adjutantas Viktoras Mažeika-Vanagas.

1998 m. gruodžio 22 d. Broniui Karbočiui pripažintas kario savanorio statusas, Lietuvos Respublikos Prezidento 1999 m. sausio 29 d. dekretu jam suteiktas pulkininko laipsnis, 1999 m. gegužės 19 d. dekretu jis apdovanotas Vyčio Kryžiaus 3-iojo laipsnio ordinu (dabar – Vyčio Kryžiaus ordino Komandoro kryžius) (po mirties).